

Veyent la Quaresmá fiera
 qu' ab sas privacions l' espera
 vol despedí al Carnaval
 tocant fort y á la carrera
 fins que reventi 'l timbal.

De dijous á dijous

XANFAYNA SETMANAL

LA ha passat lo Carnestoltes y ja hem entrat de plé en la Quaresma; pero la *guassa* segueix, com si lo *memento homo* no hagués sigut encara pronunciat. No d'altra manera s'esplican las guassonerías de la gent que, com en Miquel de Unamuno, 's fican en llibres de caballería sense com va ni com costa. Aquest bon senyor que á la *cuenta*, es catedràtich d' *Ensumalanca* (com diria en Macari del romansc) s'embranca à parlar en lo setmanari madrileny «*La Vida literaria*» de las lletras catalanas y 's dedica á la facilitaya de repartir patents, ab una desaprensió y una imparcialitat qu' enamoran:

Considera com las firmas catalanas de més rel'eu als senyors Guimerá y Oler (ab lo qual demostra no haver llegit à tots los autors catalans). Conceptúa à Mossen Jacinto Verdàguer d' excessivament gongori, y finalment troba que 'ls poetas joves catalans mes atildats son los Senyors... ¡Aladern y Ganyabens!

De manera que, l' home fa y desfá escapsa, tria y remena à mida del seu gust y acaba per donar l' alternativa á un figurin de la talla de l' Aladern, mentres posa en tela de judici la talla de mossen Cinto.

Ab aixó queda dit tot y es de créure que 'l senyor Unamuno deu haver quedat ben descansat despés de semblant descobriment. Y ab aixó queda al mateix temps explicat lo perquè de certas dedicatorias del petit apóstol d' A'cover. Lo qu' avuy 's paga ab dedicatorias demá 's cobra ab *alternativas*.

¡Oh santa, noble y elevada missió de la crítica! Entre en Clarin biliós y l' Unamuno d' enlayradas miras, t' acaban d' acreditar mes de lo que ja ho estavas!

Aquí, lo evident es que 'l crítich de Salamanca, deu traduhir lo cata'á per medi de diccionari y per aquest motiu, en Verdàguer, lo mes atildat dels poetas catalans, li resulta gongori. També deu midar las tallas ab ulleras de batie y d' aquí, l' alsada de l' Aladern y d' en (diguen'ho en castellá ajudantnos també del diccionari) d' en *Gana-Corderos*.

¡Quan jo dich que 'l Carnestoltes no s' acaba en un sol día, ni en dos, ni en tres! ..

La idea que vareig exposar fa un quant temps en sério y desde aqueixas columnas, de que l' Ajuntament de Barcelona, devia entrar en tractes ab la familia del immortal mestre Clavé per adquirir la propietat de sas inmarcersibles joyas musicals, sembla qu' ha arribat á condensarse en forma d' una proposició qu' está seguint l' expedienteig ordinari en las oficinas de la Casa Gran y que molt prompte passarà, convertida en dictámen, á ésser discutida en sessió pública.

Sense pretendre donar llustre al nostre periódich—ja que no sé si algun altre s' anticipá á LA TOMASA—'m felicito y congratulo que la idea hagi sigut profillada pe 'ls regidors barce'onins y no dupio qu' arribará á bon terme, tota vegada que 's tracta d' un deute de gratitut, al hora que d' un profit directe per l' art català.

Barcelona, bressol y tomba del immortal músich-poe-

ta, que s' honra ostentant en un de sos carrers sa efigie, no podí ni devia deixar la herencia artística del mestre, exposada á que un día la necessitat ó la desesperació de la familia, la fessin passar á mans estrangeras

La corporació municipal, deu votar com un sol home tan necessaria adquisició puig no tot han de ser negocis com lo de l' aygua de Garraf.

Y vaja... formalment. Lo día que 's voti en sessió pública la compra de la propietat artística de las obras de Clavé fins prome o... torná las amis'ats ab en Samaranch y no recordarme mes de que en lo món hi hagin hagut corridas de toros ab escà dol, toreros estripats y... *murtos fallecidos*.

Gracias à Deu qu' un home pot respirar una mica fort, sense despertar las iras del llapis roig y se use viure en perpéua suspensió, tement á cada instant deixar la vida en ls fossos de' *castillo maldito*.

A pesar de que la censura en nostra capital no ha revestit lo rigorisme d' altres punts, ahont la gent del saber s' ha volgut fer dir si senyor, no obstant, significava una gran molestia per las empresas periodísticas y un sobressalt con lo que pé 'ls infelissos e criptocrs. De mi puch dir que, mes d' una volta he tingut d' omplir aquest espay per partida doble y fins triple. S. M. lo públich no se n' adonava, pero la professó anava per dintre, puig la punta del llapis roig implacable y despiada, no respectava la puntualitat de la sortida del periódich, ni las angunias del escriptor, ni la falta d' assumptos *violables*. ¡Basti dir que durant lo temps de la censura s' han gastat moltas dozenas d' espartenyas anant y veint ab las ¡àginas railladas de roig y ab mes dibuixos y tatxas qu' un vellador de sabate!

Al fi n' hem sortit y ara si tenim la debilitat de relliscar, ja es ém segurs de que no 'ns passarà réc, fora d' anar á seure al banquet de l' Audiencia, lo qual no pot negarse qu' es sempre un consó!

La suspensió de las garantías constitucionals també ha passat á la historia. La llibertat de reunió y la inviolabilitat de domicili tornan à formar part de 'ls drets de la gent honrada.

Precisament, tot aquest temps hi estat tremolant com la fulla al arbre, á causa d' un malehit *guindilla*, vehí meu, que l' ha pegada en mirarme malament. Temia á cada punt, véurel entrar pe 'l meu domicili *como Pedro por su casa*, regirarme 'ls prestatjes de la llibrería y portarme amarrat com un cristo al govern civil, en virtut de venir amagat entre 'ls paperots un Idili morat d' en Gual, francament subversiu.

Ara no; ¡puch posar las badas sense pór, y rey de ma casa y de mos interessos, puch dirli al poissónt per la reixeta—Deu l' ampari gern à—si algún día 's presenta á ma porta.

Perque l' home segueix *mirantme malament*, à pesar de no estar suspesas las garantías... ¡L' infelis es guenyo com una mala cosa!

BERTRÁN DE L' OS.

“QUARESMA”

GARS lectors de «LA TOMASA»
y estimats companys de casa:
Débils y perduda l' esma,
ningú 'ns empeta la basa
sent due nyos de la Quaresma.

Ja no 'm sab, pe'l canó meu,
fer Quaresma tant de greu:
avesats á ferho prou,
ja no 'ns ve gaire de nou
d' junar, graci's á Deu.

¡Quaresma! Dit ab conciencia,
ja no es temps de penitencia
pe'ls que *quaresmém* o l' any:
hasta trovo ben estrany
que 's prescrigui ab insistencia.

D' ensá que pe'ls mals oficis
dels causants d' aqueixas crissis
crónicas, si 'ns hi fixè'n,
fa uns quant anys que dejurém
de lo; de costums y vicis.

Aquest any que las bronquinas
de Cuba y de l'ipinas
ens han fet lo mapa á trossos,
com no 'ns han de xat ni 'ls ossos...
hem de escurar las espinas.

Aqui 'ls quaresmals preceptes
tenen mes que enloch ad ptes;
perque aqui sols menjan tall
la gent d' amunt: la d' avall
va-callá per to's conceptes.

Aquells, per ballarla grassa,
ben tips y farts prou y massa
de carn de *bé* del país,
una temporada aixís
'ls hi es salut, à la trassa.

Y á nosaltres que 'ns reventa
menjar carn cara y dolenta
y se 'ns torna ranci 'l greix,
'ns es higiènich lo peix
barato y blau, à la *qüenta*.

Es dir que per dà l' abast
quaresmal, aqueix contrast
condempna aixís, de retruch,
tant al marrià fet ab such
com l' anyell ó 'l bou al ast.

Veyéu, donchs, ¡nala negada!
per quina rahó sobrada
aquest any celebran junts
'ls massa farts y 'ls dejunts
la quaresmal temporada.

Tant acompanyat, com sol,
no 's consola qui no vol;
y en lo cas present jo dich
que la quaresma del rich,
pe' l pobre, vé à sé un consol.

Perque 'ls de la panxa plena
al menos pagan la pena
per poguers' desembafar,
haventse de *rebaixar*
fent cad' any la *quarentena*.

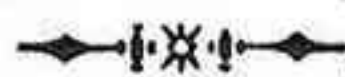
Ara; 'ls que no s' acontentin
de fer quaresma y freqüentín
com sempre plats de greixùn
sense vo'guer fer consúm
ni de *xanguet*, que reventin.

Per tots aque's arguments
y altres més bons ó dolents
que omplirían una resma,
perjudica la Quaresma
als richs, á vosaltres gens.

'Ls richs la butlla un á un
han de comprarla per punt;
mentres que á nosaltres ré
la butlla 'ns costa... perque
la duhém sempre al demunt.

PEPET DEL CARRIL.

Badalls de griva

L' imaginació es, com lo ferro, que 's gasta mes
rovellantse que llimantlo.

La veritat ve á ser com la fruyta, que per' estar
bè, s' ha de presentar *pelada*.

L' amor fa tornar grans als joves y rejuvenir als
vells.

Si la realitat es una mentida, la mentida es una
realitat.

El que té enveja d' un altre, senyal que es menos
qu' ell.

Si moltes vegadas no creyém lo que havém vist
¡que té d' estrany que neguém tot lo ignorat?

Tanta llástima m' inspiran aquells que diuen
que son felissos, com aquells que son desgraciats.

Qui cobra quan pot, no paga quan vol.

Una bofetada es una ofensa, tant pe'l que la dona
com pe'l que la reb.

La educació es germana de la adulació.

UN A VENDRELLENCH.

Carnaval

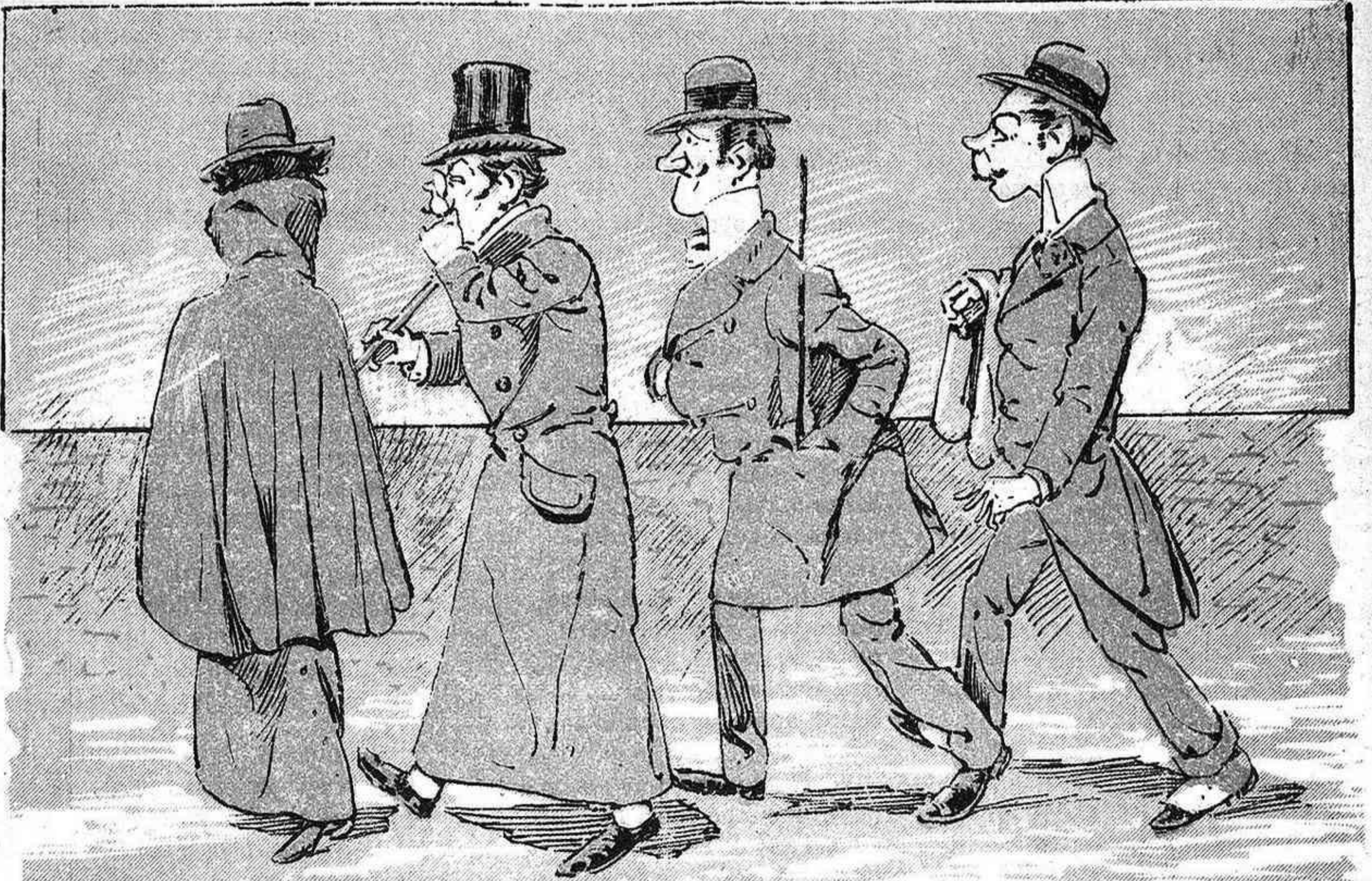
¡Quina xaranga hi hà! centas parejas
al só d' un ayriós vals
giran lleugeras com per forsa e'ètrica
mogudas á compás.
Las mascaretas sos ondulants cossos
cimbrejan, adornats,
entre 'ls brassos de joves anhelosos
de riurer y gosar.
Per tot vessa harmonia. Tot s' impregna
d' atractiu especial.
A'í lo mon que te color de rosa
queda representat.
A'í lo Carnaval fa de las sévas.
Aque'l que sol gastar
humor, distret y alegre ho aprofita
y riu y gosa en gran.
Ni un cap dels que hi ha allí pensa ó rumia
lo qué será demá.
Ningú está per caborias. Son felissos...
¡Si aixó pogués durar!

¡Visca la gresca! ¡Visca l' alegria!
Apuréu fins vessar
la copa del plaber que avuy os brinda
l' alegre Carnaval.
Ara que us topa disfruitéu sens treva,
que de aquest mon irgrat
es l' únich que se 'n treu y que aprofita
per restar maldecaps.

EMILI SUNYÉ.

LLADRES ELEGANTS

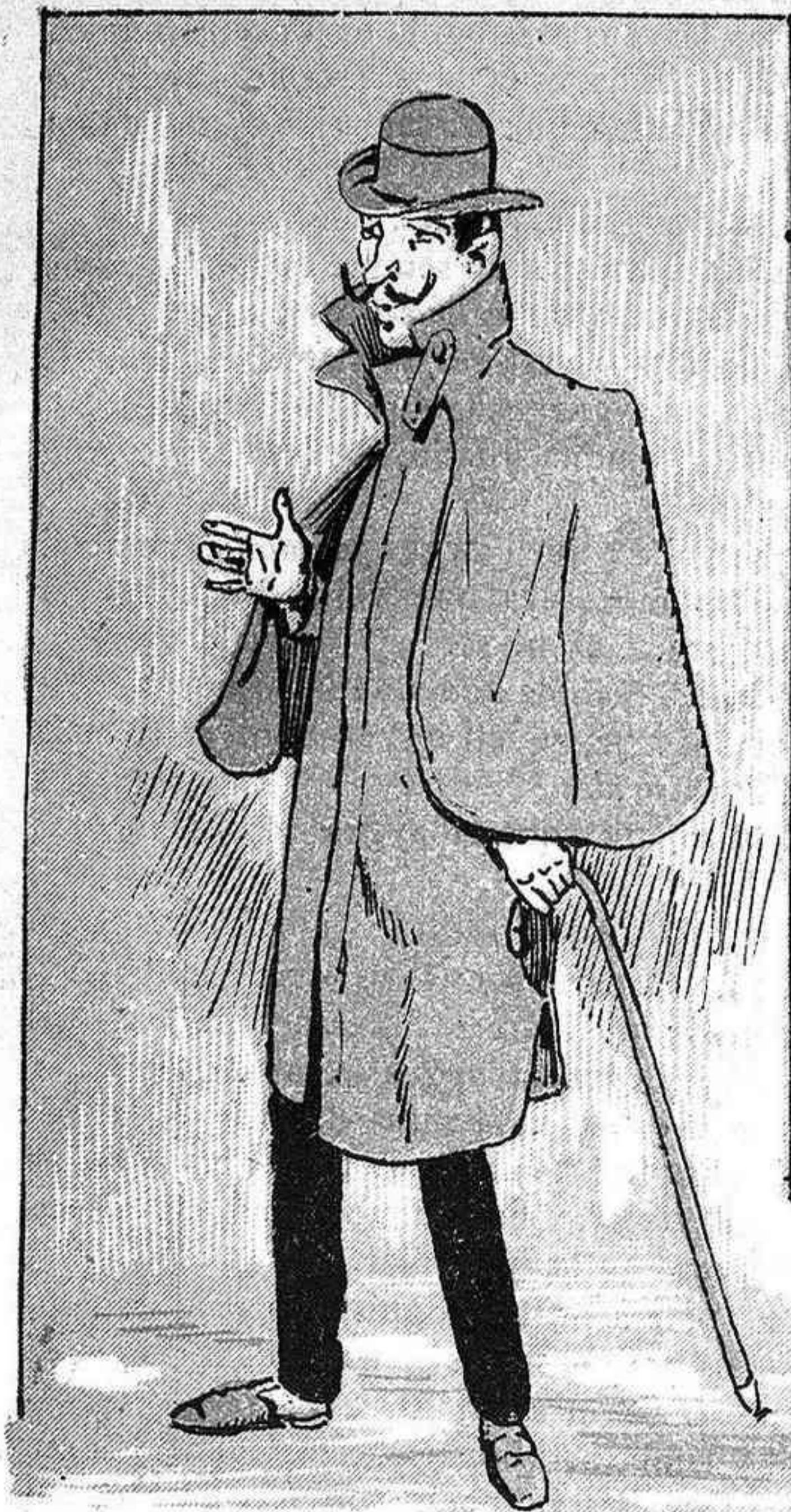
—Porta rellotje.— ¡Sembla mentida!
— ¡Es d' or la prenda! — ¡Felicitat!
— ¡Ves si l' *afaytas*, qu' avuy encare,
cap de nosaltres, cap ha dinat!

— ¡Crech que 'm tocavan. Donchs, m' equivoco;
Aquets fulanos son tres senyors.
— ¡Bé, senyor *comte*, se 'l felicita!
— ¡Es vosté un home mol primorós!

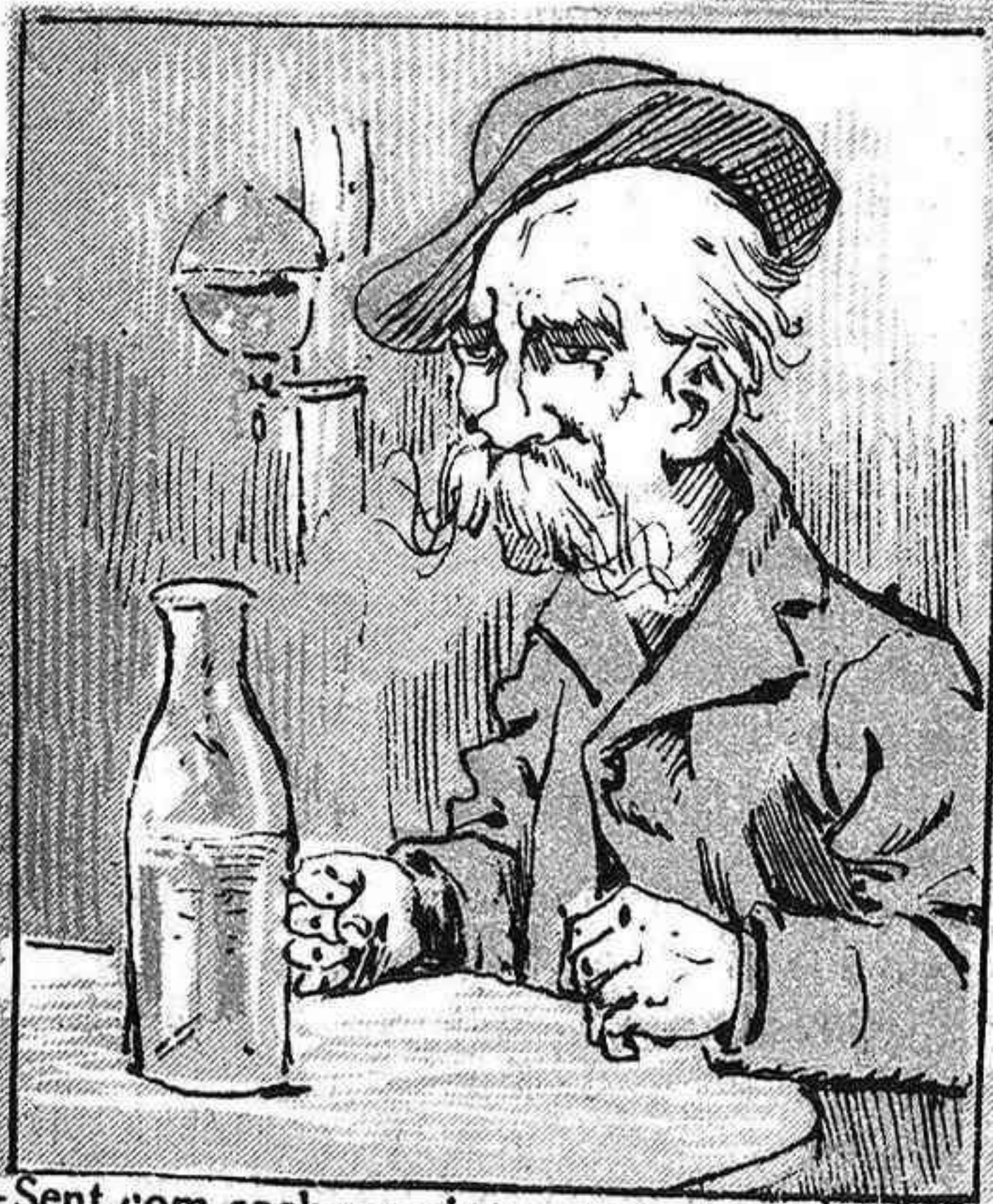

LA TOMASA
RETALLS

—¿Qui es aquet tipo que 't segueix?
—Deu ser un mut, perquè ja fa un' hora que 'm vé al darrera, sense dirme res. Si no li torna la paraula, com á Fray Gari, faig agafarlo...

—De donas no n'hi conquistat; pero per rebre bofetadas no m' amago per ningú.

—Sent com soch un pintor tant afamat, ningú m' encarrega res. Solzament lo mosso m' ha encarregat que no torni fins que li pagui 'ls cafés atrassats.

—Aquet senyor gras que passa, es de la *Protectora de animals y plantas*. Vaig á preguntarli si protegeix las *plantas dels peus*, porque no porto sola á las sabatas.

LO BATEIG DE LA SARDINA

PIERROT, va dirmela Tomasa—lo dimecres que ve anirèu á enterrarla
—Pero ¿qu' es lo que havém d' enterrar, tendra esposa meva? ¿Es la fússió, per ventura?

—La fússió ja ha terminat fa molt temps; tu y jo y tots los que som coneguts ab lo nom d' espanyols, havém fós ja tan greix, que la fússió, ja no es possible. Ja no mes quedan ossos. Lo mateix pastor, lo vell Llagasta, per mi, es un òs molt dur de rosegar.

—Mira, Tomasa, no diguis "per mi," qu' es lleig, parlantse d' ossos; digas per tot lo país, porque 'l país encare que siguèm tots, no es ningú, y tant es aixi que quan los homes públichs, prometen fer la felicitat del país, no 's comprometen á res.

—Sempre trobas pels.....

—Tomasa, no toquis certs punts, que Pascua encare es lluny..... y digam qu' es lo que vols enterrar dimecres?

—Nécia es la pregunta.

—Mira, Tomasa, encare que 'ls llassos que 'ns uneixen t' autorisan per calificar malament tot lo que á mi 's refereixi, te prohibeixo que continuis per aquet camí, porque desde que hi ha 'l Pagés á l' Alcaldía, gasto un humor d' aygua salada.

—¿Y que té que veure l' humor ab l' aygua?...

—Espérat, que com que no pot dirse d' aquesta aygua no beuré, no triga iém gayre que no 'l tinguis tu tan salat com lo meu.

—¿Si t' entench que 'm pelin!

—Donchs no m' entenguis que ja estém prou pellets... y per aixó ara volen salarnos.

—Aixó es molt salat, pero no sé á que t' refereixes.

—No has sentit parlar de las ayguas de Garraf?

—No porque las donas no som ton tafaneras com vosaltres.

—Es vritat; pero sou mes xerrayres. Se tracta d' un manantial del amo d' aquella presó del carrer Nou, quinas ayguas se barrejan, segons malas bocas, ab las del mar.

—¿Es dir que s' uneixen?

—Si; componen un matrimoni aygualít y salat com en Silvela y en Polavieja.

—¿Sempre tan desgraciat en las comparacions! ¿Com vols que sigui *salat* un matrimoni qu' encare no se li ha vist la gracia.

—Menos en veig en lo barret d' en Figuerola, y callo porque 'ls lectors no 'm diguin que li tinch posat lo dit al... barret.—Donchs, tornant al assumpto; 'l manantial es del amo de la presó que t' hi dit, pero un altre li treu las ayguas:..

—¿Que potser té goteras?

—No dona; vull dir qu' un altre treu la cara per ell, porque certs personatjes no esta bé que fassin ayguas ni que hi fassin negoci. Per menos son mal vistos los taberners.

—Ara 't comenso á veure la punta.

—A mi no 'm veus ni la punta ni 'l clau. La única punta qu' aquí hi ha, es la de la vara del Pagés, (á) Moissés ab barretina, que sab fer rajar *aygua* de tot arreu.

—¿Pero, si l' aygua es salada!...

—Tomaset meva, per ell sempre es dolça, porque es un subjecte que hasta es *dulset* per part de mare.

—Pero, no tots los vehins de Barcelona som de sucre, y aqueixa aygua 'ns farà malbé 'l pahidor.

—Segons informe facultatiu, l' aygua *garrafal*, es potable.

—¿Y que vol dir que l' aygua *garrafal* es potable?

—Jo, avants me creya que volia dir bona per beure, pero ara,... no ho se.

—¿Potable!... Sembla que vingui de *potus*.

—Es cert, porque, aquell qu' en begui caurá á la trampa de quatre *idem*.

—Ara penso, qu' aquesta aygua representa una gran economia.

—¿Economía? ¿Adquirintla l' Ajuntament? ¿Com riuria en Samaranch si sentia las tevas paraulas!

—Si, Pierrot; no tindrem necessitat de tirar sal á l' olla, porque aqueixa aygua ja se la porta. Y quan arriui l' estiu, no haurás d' anar á la Deliciosa. T' ompliré 'l cubell de fer las bogadas, ab l' aygua de l' aixeta, y ficanthi ab tapa-rabos te semblará que prens un bany de mar.

—Mira, Tomasa, no 't prenguis en broma assumptos tan serios, porque si tots plegats no 'ns posém en guardia potser farém *salat*.

—¿Ah! y també será bona per fer gárgaras y aygua sedativa. ¿No estarán poch contents los farmacéutichs!

—¿Als apotecaris si que tant se 'ls endona! Mentres tinguin aygua al pou ja son ditxosos. Lo qu' es jo, demá mateix aniré á la Casa Gran á estudiar l' expedient de las ayguas y 'l vot particular d' en Fontrodona, que fá 'l *bot*, porque no vull que 'ns donguin gat per llebra.

—¿En Fontrodona has dit? ¿No es lo gos de presa d' aquella Societat d' ayguas? ¿Aquet deu treballar per l' estra?

—Es clar dona: qui aygua maneja no s' unta 'ls dits, pero pot beure á galet.

—Si te á ma un canti, pero com qu' en Tano es curt de vista, lo mes possible es que s' ofegui.

—¿Y que no li valdrá cap salvavidas, porque 'l Pagés es un *xífech* y compta ab l' ajuda del Ros qu' es una *tempestat*.

—Aixis si que si en Tano 's salva, ja cal que porti un ex-voto á la Bonanova!

—Y nosaltres també, porque de lo contrari potser quedarém sense aygua de Moncada.

—Aixó si que 'm sabría greu, porque de Moncada tant m' agrada l' aygua com las maduixas.

—Donchs, si 'l nostre Ajuntament adquireix lo *liquit garrafal* ja pots despedirte de beure aquell' aygua tan fresca y regalada.

—¡Ay, ay, no es propietat del Municipi!

—Tant com propietat teva los céntims que quan dormo 'm prens de l' hermillà. Aqueixa aygua té un altre amo, y si no fos per las filtracions, los pous de Moncada estarían tan aixuts com la Caixa del Ajuntament. Lo día que 'l propietari de l' aygua, eviti las filtracions, los pous quedarán sechs, y no n' eixirá de nou, per mes que 'l Pagés los toqui ab sa vara miraculosa

—Bueno deixemnos de cosas tristas, y prometme que 'l dimecres anirém á enterrarla.

—¿Ja hi torném? ¿Qu' es lo que havém d' enterrar, tendra esposa meva?

—¡La sardina!

—Conforme.

Y si 'l lector objecta que li he anunciat lo bateig de la sardina tractantse del enterro, li contestaré que l' Ajuntament nos ha promés també dotar á la Ciutat d' ayguas bonas, y al cap de vall aquell que las begui demostrará tenir magnificas tragaderas.

PIERROT DE LA TOMASA.

VIRTUT DE L' HIPOCRESIA

—Lo que eres, eso eres

Ja vas fer prou lo boig, ara precisa
aná á misa á resá.

Lo mon avuy va aixís, ¡rodi la bola!
¡aixó fa bon cristiá!

Ahí anavas vermella, avuy vas negre,
segueix la moda Ignés.

Ahí ab ull luxuriosos, te 'm menjavas,
avuy ja no 'm dius res.

Si ahir vas pecá en gran, la penitencia
tambè 't toca cumplí,

tan sols pel que dirán ó 'l que dirían
si no ho fessis així

Pro, digam la vritat, ¿eh? no m' enganyas,
perque á mentir no val.

T' has confessat de tots, de tots los actes
qu' has fet pel Carnaval?

Si 'l confessor t' ha absolt d' alló, nineta,
del ball de barraló

ó t' has confessat mal ó 'l cap m' hi jugo
qu' l que 't confessa encare fa pitjó.

FRANCISCO SISA

Espigoleig històrich

Los enemichs d' Epaminondas, lo célebre capdill grech, ab l' objecte de mortificarlo, lo feren nombrar *telearca* ó com si diguessim, jefe dels escombrayres de la ciutat. L' héroe, lluny de considerar aquest empleu com indigne d' éll, l' acceptá de bon grat y 'l desempenyá ab tot zel. A's mofetas, que 's burlavan de que un home de tan gloriosa historia, estés dedicat á funcions tan baixas, va contestarlos:

—Que? . . . ¿Per ventura no 's pot servir de tota manera á la patria?... ¿Es l' empleu qui faá l' home ó es l' home qui fa l' empleu?—

Y diu que may los carrers de Tebas estigueren tan nets y ben cuydats.

Lo gran canceller d' Inglaterra Bacon de Verulamí, era un home dotat de tant mérit com modestia. Una volta la reyna Isabel de Inglaterra volgué veure per sos propis ulls la casa payral de son primer ministre, ahont aquest seguia habitant, per respecte á la memoria de sos avis.

—Teniu una casa ben petita—va dirli la reyna.

—No, senyora; respongué 'l canceller. Sou vos... que m' heu fet massa gran per ma casa!

Un ciudadá d' Atenas enrahonant ab lo filòsop Sócrates, 's planyía d' estar faltat de gana y de no trovar gust al menjar.

—Jose, li va dir lo filòsop, un remey infalible contra la vostra malaltía; menjeu mes poch! Las viandas us semblarán mes bonas, gastaréu menos y estareu mes sá,

CARNESTOLTAS

No se si es perque fredeja,
y 's va en busca d' escalfor,
ó perque aquell que ximp'ejá,
té petit lo seny y 'l cor.

Prou que ho sè que s' acostuma;
y pot se 'l dupte m' abruma,
per no haverm' disfressat may:
donchs per mes que hi dongui voltas,
veig á qui fa 'l carnestoltas,
à un llop que preten fe 'l tay.

BATANER DE MANLLEU.

PENSAMENTS

Lo mon es una comedia per l'home que pensa y una tragedia per l' home que sent.

WALPOLE.

Estalvia las llágrimas de tos fills, perque ab ellas pugan regar ton sepulcre.

PITÁGORAS.

Los juraments son la moneda ab que 's pagan los sacrificis d' amor. Pero aquesta moneda es falsa.

NINON DE LENCIÓS.

En una conversació la dona parla alt á l' home que li es indiferent; baixet al que comensa á estimar y guarda silenci ab lo qui estima.

ROCHEBRUNE.

GAMBI DE GARETAS

Molts d' aquells que ab la careta
pels carrers anavan d' esma

desd' avuy ab los ulls baixos
son comparsas de Quaresma.

—¡Hola, maños! Coloradotes andais, ridiós!... ¿ha-
beis enterrao bien la sardina?
—¡Hasta la cola, recontra!! U sino ¡que lo diga esta!

—¡Arri allá! Carnestoltes de Ilustrina y coloray-
nasil... Lo vostre imperi s' ha acabat y avuy comensa
'l meu. ¡Soch la Quaresma!

LICEO

Diuenje passat se dongué la última funció de la temporada de hivern 1898 99 ab lo drama lirich de Wagner (tal com volen anomenarlo los inteligents) *La Walkyria* que produí un verdader triunfo pera tots los artistes que hi prengueren part, que foren los mateixos de las anteriors representacions.

Com siga que dita ópera,—diguemho aixís nosaltres—cada representació ha agradat mes, acabant per imposarse, de lo que 'ns alegrém infinitament, ha resultat ser un bon final pera lo intelligent empresari Sr. Vehils y a' mateix temps *modelo* pera lo que deu haver de fer en la temporada de primavera próxima.

TIVOLI

Pera disapte vinent está anunciada la reapertura d' aquest teatro, coincidint, ab lo *debut* de la companyia infantil de sarsuela que dirigeix lo Sr. Bosch, la reforma del teatro ab una elegancia extraordinaria.

Com lo personal y repertori que posseheix la companyia es molt numerós, es de esperar una profitosa temporada.

NOVETATS

Ja s' han publicat las llistas de la companyia dramática italiana de la notable actriu *Teresa Mariani* y 'l *debut* está anunciad per lo disapte próxim dia 19 del corrent.

Forma part de la mateixa com á primer actor lo senyor *Eltore Pelladini* del que 'n tenim molt bonas noticias aixís com també del conjunt artístich de la companyia.

Com siga que dit género es un dels mes predilectes de nostre públich, es de esperar una brillant campanya, majorment després d' haver vist que lo repertori que posseheix es de lo mes *granat* que contan los teatros francès é italiá.

CATALUNYA

Ultimament s' han estrenat lo juguet cómich *El asistente del coronel* que ompla del tot lo seu objecte, ja que ab ell se passa lo rato del tot distret ab las escenas cómicas que hi abundan.

En la execució s' hi distingí lo Sr. León que hi fa un protagonista de *mistó*.

També s' ha estrenat una sarsuela en un acte y varios quadros titulada *Toros del Saltillo* que es un verdader *pugilato* de equivochs mes ó menos forsats y per lo tant poca cosa per lo que avuy se necessita pera ser obra de carteli.

La música, ab tot, y portar la paternitat del mestre Valverde (fili) no está á mes altura que la lletra.

Pera lo divendres próxim se prepara l' estreno de *Bettina*. Celebrarém que resulti una verdadera *mascota* pera la empresa del teatro.

GRAN-VIA

Gigantes y cabezudo, ha seguit representant e á diari ab lo mateix extraordinari exit del dia de son estreno, per lo tant la repetició de las principals jotás (ay) pessas musicals, hi abunda de un modo extraordinari resultant per lo dit que s' obté funció doble.

Ara que 'ls autors están ausents de nosaltres, hem vist ab sentiment que 'ls actors, abusan de las *morcillas* y alguna d' ella impropias de actors que gosan de justa fama.

¿Perqué lo Sr. Arana en lo segon quadro de dita sarsuela s' entreté com los *clowns* volguent pescar *sustancias* de l' Arrendataria?

Es una libertat anti-artística, que may hauriam cregut d' ell, que ab justicia te guanyats los *entorxats* de notable actor comich y ara volguer lograr los de *pallasso*, vulgo *clown*, creyém que es de molt mal gust.

Celebrarém que no reincideixi.

Pera el divendres está anunciad l' estreno de lo sarsuela *El pillo de playa*.

UN CÓMICH RETIRAT.

¡CARNAVAL!

Semi-Monólech

¡HURRA! Visca 'l Carnaval!
 ¡Viscan la broma y gatzara!
 ¡Apa minyons, vinga gresca
 que la juventut ens passa!
 ¡Disfrutém!... que si som joves
 no ho serem pas dos vegadas!
 ¡Si la joventut fa goig
 la vellesa fa basarda!
 ¡Veniu, gentils mascaretas!
 ¡Veniu, que us espero ab ánsia!
 ¡Vull sadollarme de gust
 contemplant las vostras gracias!
 ¡Ja sou aquí!... ¡Ja 'ls amichs
 cad' un te la que li agrada!
 ¿Ahont es la meva?... ¡Ah!... ¿Ets aquí?
 ¡Disfruta, beu, riu y canta!
 ¡Omplém ben be las copas
 y brindém!... ¡Bebém com cafes!
 ¡Sols d' aqueix modo podré
 arrebossarvos la màscara!...
 ¡Per Deu no 'm toquis del peu,
 mascareta endiablada,
 y tú no t' arrambis tant
 que to s els pulmóns se 'm tapan!
 ¡No 'm feu pas ja mes caricias
 ni 'm diguéu cap mes paraula
 que de tant y tant gosar
 com foch me creman las galdas!
 ¡Deseu el vi y el licor
 y prest, trayéu eixa taula!
 Surtim, surtim al carrer
 que necessito molt d' ayre!

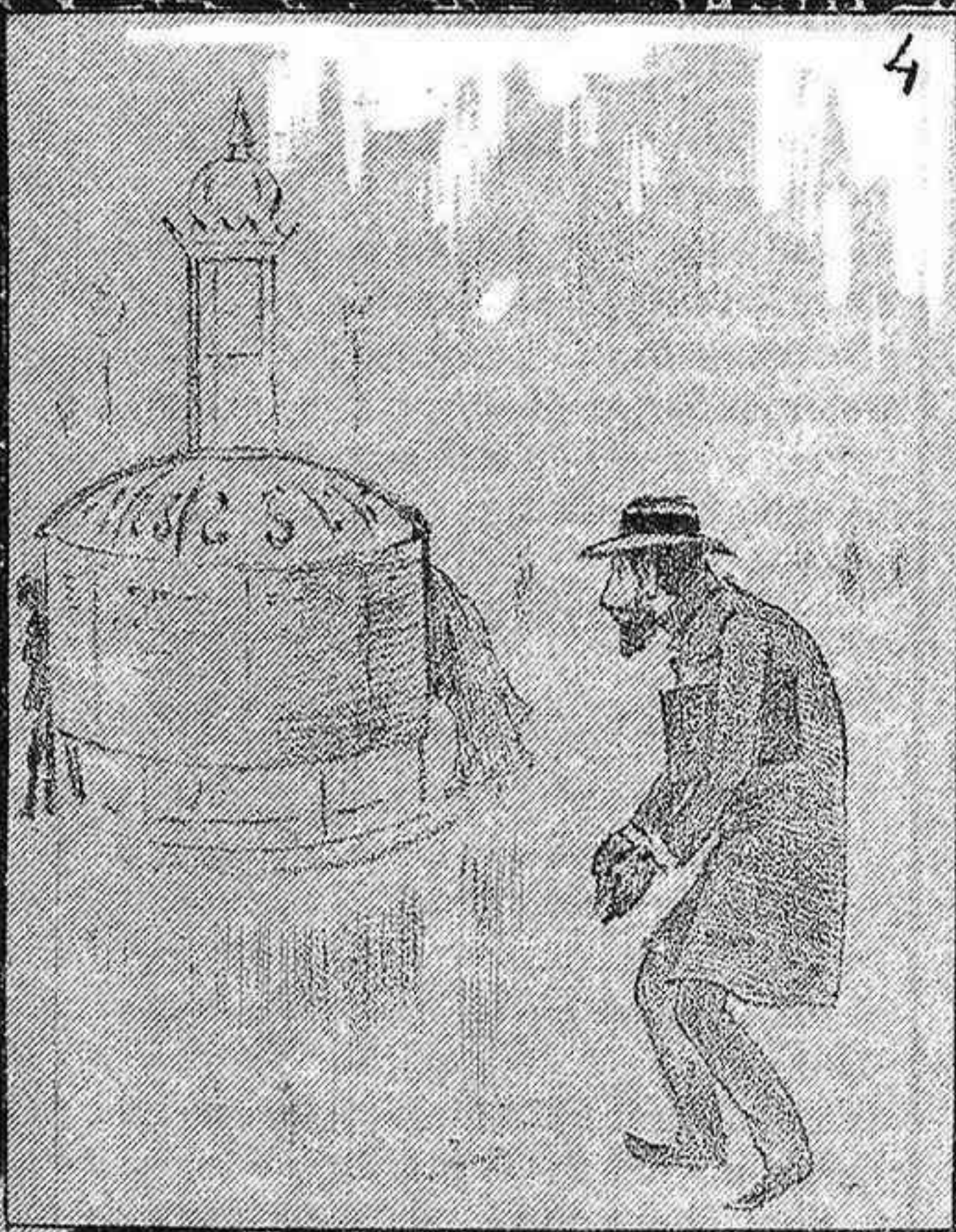
...
 Ara que 'm trobo millor,
 entrém plegats á la sala,
 donam el bras, mascareta
 que ja comensa la dansa
 Mes ¡ay! ¡ay! ¡Que 'l cap me rod !
 ¡No puch seguir! ¡Tot me balla!
 ¡Aguántam be! ¡Apreta fori!
 ¡Aguántam!... ¡No 'm deixis caure!...
 ¡Mira que perdo las forsa!...
 ¿Que dius? ¿Que á tú també 't faltan?
 ¡Fes un esfor!... ¡Ah! ¡No pots?
 ¡A terra!... ¡¡Sort que duch màscara!!!

La Bisbal.

F. CARRERAS P.

ENTRE BOYRAS

1. M' estava fent notes grises per LA TOMASA.
2. Quan veig la silueta engrescadora y mitj esboyrada d' unas faldillas.
3. Plego l' album y corro en persecució de la famella.
4. ¡Mala negada! Al indret d' un orinador la perdo de vista.
5. Una ventada disipa la boyra. Reapareix *la dama* y...
¿saben de qui eran las faldillas?... Just Endevinat.

Bibliografia

Durant las últimas setmanas hem rebut las següents obres:

Lo senyor Gutierrez, monòlech en vers original de J. Caselles Pont, estrenat ab extraordinari èxit la nit del 20 de Mars de 1898 en lo teatro Foment de la barriada de San Antoni.

¡¡*Bort!*!! monòlech dramàtic en vers, original de nostre apreciat col·laborador B. Sureda i Senties (Sureda) estrenat en la societat *Gedeon* ab extraordinari èxit (com ja manifestarem) en la tarde del d'umenge 2 de Octubre passat;

Un conde de camama, folleto que detalla la vida y miracles del supost comte rus Ischerniadeff, qui per la quantia dels mateixos deixa enrera al mes refinat crimina;

Ideal, novela del reputat escriptor ampurdanès S. Albert que tant per lo castís del llenguatge com per la claritat é interés del argument, recomanem á nostres lectors, y

Mis mujeres segona edició de las notas intimas que lo pulcre escriptor Sr. Gomila doná á llum ab extraordinari aplauso y regositj pe'ls aymants de las lletres.

A tots remerciem degudament los envios.

LA CARETA

Quan ab la cara tapada
te presentas en el ball
me semblas mes virtuosa
que ab ta cara natural.
Aquell tros de drap que tapa
ton emblanquinat semblant
tapa també la memoria
dels eus assiduos galants
en qual memoria s'hi notan
cassos y fets reprobats.
la careta 't fa acceptable,
pero sens ella ¡caram!
ja 't coneix herba que 't dius
merduix... no m'enganyarás.
Si la careta rebaixa
la virtut, també es vritat
que la careta disfressa
lo pecat mes difamant.

GERONI CUBELLS.

Campanadas

A tots los que per carta 'ns han donat lo pésam per la mort de nostre Director propietari, devém manifestar'los qu'encare belluga.

Es vritat sí, que algún diari va publicar una esquela escrita en catalá, invitant al enterro de D. Ramón Estany y Solá, (Q. E. P. D.) pero 'l nostre Director, si bé 's diu Ramón Estany, es So é y no Solá, d'apellido matern.

Per altra part, lo Sr. Estany té desitjos de viure una centuria desitjant igual longevitat als que s'han apressurat á donarnos un pésam que afortunadament no era necessari. ¡Salut y pessetas!

Doném las mes expressivas gracias á la Empresa del setmanari castellá «Banco y Negro» per la fina atenció qu'ha tingut envers nosaltres invitantnos á la inauguració de la magnífica casa de sa propietat, qu'ha construït á Madrid, pera destinaria á Redacció Administracó y Taller de confecció del esmentat setmanari.

Las nostras moltes ocupacions nos han privat d'assistir á acte tan important, pero 'ns plau felicitar á la citada Empresa per sos progressos, desitjantli al propi temps molts anys de vida y una prosperitat sense limits.

Quedém vivament reconeguts al públich pe 'l favor que ha dispensat al nostre número extraordinari publicat en la setmana anterior, agotant la crescuda tirada d'exemplars,

Com que nosaltres no som de's que 's dormen sobre 'ls seus llorers, tenim ja en projecte un nou número que sobrepujará, sens dupte al extraordinari citat, y que sortirá dintre de poch.

¡A agrahits ningú 'ns guanya!

Lo ball infantil de trajes celebrat en lo Circul de Propietaris de Gracia, 's vegé sumament concenterregut de gent menuda, que lluhia riquíssims y capritxosos trajes.

La nota cómica del citat ball, fou la següent:

Lo Jurat calificador del mérit dels trajes de la quitxalleta, tingue á bé premiar á un sereno que vestia ab tota propietat. Al ser cridat aquet sereno pera recullir lo premi que se li havia otorgat, fou precis portarli en brassos, porque havia agafat lo son y no fou possible despertarlo de cap modo.

Ni qu' hagués sigut un sereno autèntich hauria dormit ab mes propietat.

La Unió Rodense, de Roda anuncia pera 'l diumenge próxim, 19 dels corrents, una vetlada literaria dramàtic musical á benefici dels Soldats repatriats.

Donat l' objecte de dita vetllada es d' esperar que la població de Roda concurrirá á la mateixa, procurant á la mida do sas forsas socorre á aquets pobres mártis de la Patria.

Ha debutat en lo Teatro Real de Madrid a'cansant un èxit extraordinari nostra distingida compatriota donya Andrea Avelina Carrera, la qual va desempenyar de manera perfecta la part de Elsa en la ópera *l'ohengrin*.

Tenim lo gust de anyadir una nova felicitació á las moltes que desde aquestas columnas havém dirigit á la Senyoreta Carrera, per ser una de nostras artistas mes apreciadas.

¡En Martinez Trampas no deixarà de ser may un general d' opereta.

A última hora sembla que s'ha decidit á anar á tot arreu ab en Silvela, per la senzilla rahó de que es un general que tot sol no va en lloch, com no siga á comprar nove'as de autor de *Gustavo el Calavera* que son tota la seva delicia.

Pero lo xistós no está en aquesta corazonada sinó en que ha aplaudit entre altres reformas la de l' amortisació dels generals.

¡Oh, héroe de Sagunto! Tu sí que pots dir: Darrera meu, la fi del mon.

Si poguessin amortisar'lo á n' ell, cambiaria d' opinió y de casaca.

Un anunci com n' hi ha molts:

«Señorita joven y simpática que posea bien el francés será espléndidamente retribuida por un caballero que desea aprender ese idioma en ratos de conversación agradable, et.»

A bon segur qu' aquet caballero deu ser de la mateixa carnadura del Sr. *Perras Monchetas*.

Aquí ahont 'l veuhem demanant á una senyoreta francesa que li ensenyi la llengua, potser també ha fet escarafalls al veure aqueixa munió de individuos que disfressats de bebé nos han ensenyat las pantorrillas durant lo Carnaval.

¡No serém nosaltres los que li fiquém los dils á la boca!

La premsa ha anat plena durant la última vuytada del crim comés en la persona del nen Faveau, alumno d' un col·legi de *Lille* dirigit per frares.

Aixis mateix llegim que 'ls tribunals de Jaen s' ocupan de la comissió d' un altre crim perpetrat en las personas de quatre renas, la mes gran de sis anys d' edat, per un celador d' aquella iglesia Catedral.

Los móvils d' abdos crims son de suposar.

Si las cosas no varian, quan veyém á algun subjecte qu' hagi fet vot de castedat será qüestió d' apretar á corre...

*

Ha sigut pres á Madrit un individu que 's dedicava á la venda de llart, lo qual procedía del greix dels animals morts en lo *Canyet* situat en l' *Arroyo Abroñigal*.

«Hey las ciencias adelantan
que es una barbaridad»
per xo 'ns donan cada dia
en comptes de llebra, gat.

*

¿*Quosque tandem abutere, studentinas, patienta nostra?*

Hasta quan studentinas abusareu de la nostra paciencia. ¿Quan acabareu de divertirvos recullint diners pe 'ls necessitats?

Nos esp'icarem.

La studentina de Valencia, per no ser diferenta de sas predecessoras ha fet un viatge á la Cort al objecte de recullir fondos pera 'l Sanatori de la Ciutat del Cid?

Se suposa que lo recaudat no arribará de molt á la cantitat invertida en lo viatge; per quin motiu la studentina devia abstenirse de ferlo, entregant la cantitat que representava, al esmentat Sanatori.

Pero com qu' aqueixa cantitat será reembolsada en tot, ó en part si altra cosa no es posible, dels diners recullits...
¡Que vagi sonant la studentina!

*

Primer en Carulla, un pacientíssim varó, va emprendre l' ardua tarea de posar la Biblia en vers.

Ara á Múrcia ha eixit un altre modelo de paciencia, que 's proposa posar en ratllas curtas la immortal novela *don Quixot de la Manxa*

Si s' en entera 'l nostre *Pagés* ja veurá 'l cel obert en la qüestió de las ayguas de Garraf.

Posará l' expedient en vers y aixis es mes facil que poguém empasar-noslas. ¡Los versos medits ab vara alcaldesca han de ser deliciosos!

*

En Romero Robledo se 'ns va tornant persona.

No fa molt va permetre que 'l nombressin president d' un Circul artistich, y últimament ell ha proposat la coronació del insigne poeta D. Ramón de Campoamor.

Coronant á D. Ramón, en Romero se 'ns presenta com á perfecte monárquich.

¡Es una de las coronas mes merescudas!

*

Lo Papa ha concedit permis pera executar lo famos oratori de Perosi «La resurrecció de Llatzer» en la iglesia de Sant Ambrós, pagantse deu *liras* d' entrada.

Una lira equival á una pesseta.

¡Vetaqui una competencia pe 'ls teatros!

Ab l' agravant de que aquets están subjectes á las contribucions y demes gravámens impostos á las diversions públicas.

¡Pobres empresaris!

*

Lo diumenge passat va tenir lloch en lo Teatro Principal de Gracia l' estreno de la comedia de D. Antón Ferrer y Codina «Una bofetada, un tiberi y vuyt dias de presó» que á jutjar per l' estat dels seus personatjes podria propiament calificarse de *borratxera* en 3 actes.

Situacions inverossimils, xistes groixuts y frasses tabernarias... de tot hi ha en la obra del Senyor Ferrer.

Ni l' *ingeniós titul de baró de Broubufat*, donat per l' autor á un dels personatjes de la comedia, servi per res mes que pera acabá d' apallassar lo que ja era prou grotesch.

Lo públich rigué á ratos, com riu de las ganyotas dels pallassos, pero va sortir del colisseu ab la resolució ferma de pendre una purga enérgica, que 'l lliurés d' «quell en-fartech teatra».

¡Tirém un vel sobre tanta inmundicia!

*

Bril·lantíssims foren los balls de máscaras que en la nit del passat dissapte se dongueren en la societat *Jockey-Club* y *Ateneo de la Esquerra del Enxanxe*, de manera que principament en aquest últim era completament impossible donar un pas per la munió que hi havia de máscaras y elegants senyoretas lluhint preciosos trajos de societat.

Lo sexo fort, estava també molt ben representat, aixis es que de parellas entregadas á *Terpsicore*, n' hi havian u sens fi.

D mars últim dongué fi al Carnaval del present any la Societat Italiana de Beneficencia ab lo ball efectuat en nostre gran teatro del Liceo en que s' hi dongué cita tot lo mes notable que hi ha en nostra escullida societat fent amigable consorci ab las mes distingidas familias de la colonia italiana, que com ja es sabut, es sumament important.

Tant la p'atea com palcos de's primers pisos, estaban materialment cuberts de *serp ntinas*, produhint l' abundó de as mateixas a admirable efecte.

Nostra enhorabona á la distingida Junta de dita societat per lo notab'e resultat que sens dupte lográ.

SECCIÓ DE TELEGRAMAS

Del nostre servey... obligatori

EX VILA GRACIOSA 12.—*La una y nublado*, porque ningún está seré.—Acaba de estrenarse la comedia en tres actes y trescents disbarats, titulada «Una morma, un tiberi y vuyt dias de presó pe'l autor» Lo pare de la criatura, si la criatura no es d' *estrangis*, s' ha vist obligat á sortir de mare, al terminar l' acte segon. Un *moreno* ha cridat: «¡Y-era-bó!». La funció ha terminat sense incidents á causa dels alts preus alcansats pe'ls comestibles, puig hi havia la bona intenció de tirar patatas al autor. Envio detalls per carta.—Baró de *Mhanbufat*.

VENECIA, 12.—Encarrego als meus leals servidors' que á pesar d' aquell lo meu manifest en que deya que vol'ia passarho tot á sanch y á foch, hasta no deixar la cansalad: á cap yanki, cessi tota campanya á favor meu, porque 'm sembla qu' estich *tocat del ala*.—Carlos C. T.

Tota reclamació podrá dirigirse á l' Administració y Redacció del periódich

6, SANT RAMON, 6.—BARCELONA

LA TOMASA

—Lo número extraordinari,
siguin franchs ¿los va agradá?
¿Oy que sí? ¡Es de suposá!
¿Volen qu' un altre en prepari?
Dintre de poch sortirá.